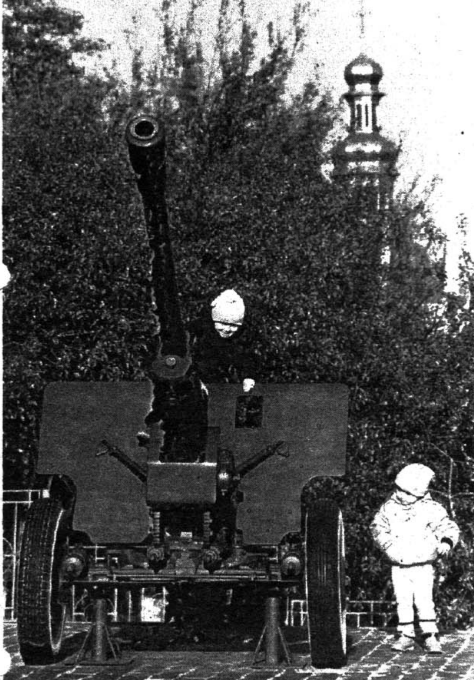
Влада - Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України № 212 (712) ♦ Субота, 6 листопада 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

ВКЛОНІМОСЯ ПОДВИГУ ВИЗВОЛИТЕЛІВ

Кияни добре знають ім'я Фріда Согояна, заслуженого художника Вірменії та заслуженого діяча мистецтв України. Його скульптурна композиція «Форсування Дніпра», що прикрашає Український музей Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр., — одна з найбільш виразних, емоційних. Пам'ятник Нестору-літопису в Києві, подарований художником на честь 1000-ліття християнства в Київській Русі, меморіальна дошка та пам'ятник Михайлові Стельмаху, пам'ятник Миколі Лисенку в Харкові та інші — то плідний, яскравий етап у творчій біографії митця.

Нині Фрід Согоян — знову наш бажаний гість. Виставка його творів, присвячена 50-річчю визволення Києва, розгорнута в одному із залів музею.

Споглядаючи твори митця, приєднуєшся до думки тих, хто вважає, що мистецтво — планетарне у своїй суті, бо акумулює найвищу правду, і тому не знає ні державних кордонів, ні мовних бар'єрів. Так розкуто і водночас ювелірно точно в розкритті характеру, внутрішнього світу може працювати художник, котрий відчуває себе людиною Землі. Це не означає, що Фрід Согоян забув, чий він син. Навпаки — національні корені додали його таланту тієї сили, що наснажує на рівних входити в контекст загальнолюдських духовних шукань.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

Урочисті збори

Вчора у столичному палаці культури «Україна» відбулися урочисті збори громадськості, присвячені півстолітньому ювілею з часу визволення Києва від німецько-фашистських загарбників. У залі палацу зустрілися колишні воїни-визволителі столиці України, які з'їхалися сюди на свято з усіх областей нашої держави і більшості країн СНД, а також ветерани війни і праці, представники дипломатичного корпусу, численних громадських організацій.

З доповіддю про 50-річчя визволення Києва від фашистських окупантів виступив представник Президента України в столиці Леонід Косаківський. Після зборів відбувся святковий концерт.

Продиктовано в номер

В атмосфері довіри і взаємозацікавленості

5 листопада перший заступник Голови Верховної Ради України В. В. Дурдинець прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Канади в Україні Франсуа Матіса на його прохання.

У ході розмови відбувся обмін думками з цілого ряду питань, що становлять обопільний інтерес і спрямовані на розвиток і зміцнення взаємовигідного співробітництва України і Канади. Йшла мова, зокрема, і про пакет законопроектів, які Верховна Рада передбачає розглянути на своїх пленарних засіданнях до кінця року, передусім проект Закону про вибори.

Франсуа Матіс виявив інтерес до основних положень законопроекту, наступних виборів. Він окреслив коло проблем, у розв'язанні яких Канада могла б і готова надати Україні практичну допомогу, активно сприяти у реалізації її програмних завдань з розбудови української державності.

Василь Васильович Дурдинець висловив вдячність Канаді і за те, що вона зацікавлено ставиться до нашого державного становлення, виявляє доброзичливу готовність й надалі предметно розвивати міждержавне співробітництво і міжпарламентські зв'язки.

Створено Вільні профспілки України

Як повідомила прес-служба Незалежної профспілки гірників України (НПГ), на установчих зборах у Києві 3 листопада цього року створено нове профоб'єднання — Вільні профспілки України (ВПУ).

Виконавчий комітет ВПУ очолив лідер НПГ Олександр Мриль, а на зборах було вирішено створити на базі ВПУ новий передвиборний блок.

Цілями ВПУ визначені охорона і захист соціальних, економічних і культурних інтересів трудящих і допомога іншим профспілкам у справжній демократизації внутрішнього життя.

Знову летять «утки»

У газеті «Известия» від 3 листопада 1993 року з посиланням на агенцію УНІАН надруковано повідомлення про те, що нібито міністр оборони України генерал-полковник Віталій Радецький підписав наказ, згідно з яким до 1 січня 1994 року Збройні Сили України буде скорочено на 150 тисяч чоловік, їхня чисельність становитиме 380 тисяч. Повідомляється також, що до кінця 1995 року військо України буде скорочено до 250 тисяч, а з восьми розгорнутих загальновійськових дивізій залишиться лише чотири.

Прес-служба Міністерства оборони України уповноважена заявити, що інформація, яку розповсюдила газета «Известия», не відповідає дійсності. Міністр оборони України не підписував наказу подібного змісту. Чисельність Збройних Сил визначена Верховною Радою України і становитиме 450 тисяч чоловік.

Сумно, що джерелом цієї «утки» стала українська агенція, від якої газети чекають перевіреної і зваженої інформації.

На сто бід — тільки «ні»

На сесії Севастопольської міськради, що тривала 3 і 4 листопада, не підтримано думку про те, що Севастополь не повинен брати участі у виборах Президента ВР Криму. Отже, триватиме формування виборчих округів по Севастополю.

За проведення двох несанкціонованих мітингів не буде притягнутий до адмінвідповідальності депутат ВР Криму і Севастопольської міськради, голова «Российского народного совета Севастополя» О. Круглов. Його колеги з обох рад не дають такої згоди.

Не сприйняли севастопольські депутати й протест прокурора щодо ухваленого міськрадою рішення про підпорядкування міськрайдержадміністрацій місцевим Радам і скасування представництва Президента України в Севастополі. Навпаки, вони мають намір вольовим методом утворити такі виконкоми протягом місяця.

Гість редакції

Це вже, без сумніву, добра традиція, що представники дипломатичних місій іноземних держав в Україні все частіше стають гостями редакції нашої газети. Що й засвідчує: українська преса поступово набуває ваги четвертої влади, тому дипломати і поспішають налагодити з нею ділові контакти. Днями в редакції «ГУ» відбулася зустріч співробітників з Першим секретарем Посольства Республіки Куба в Україні Роландо Гонсалесом Охітою. Бесіда могла б стати зразком для представників обох професій: дипломати не зловживали своїми фаховими прийомами, а газетярі не насідали з власними. Словом, порозумілися й домовилися співпрацювати так і надалі.

Квіти — ветеранам

Наступного ж дня після визволення столиці України від гітлерівських окупантів, радянські війська вибили їх з Фастова, ряду інших міст і сіл Київської області. В цих боях у складі гарматної обслуги 317-го зенітного артилерійського полку брав участь і зовсім юний тоді солдат-доброволець Іванко Гришин. Нині Іван Михайлович очолює фастівську міську організацію ветеранів війни, праці і Збройних Сил. Він розповів:

— Громадськість Фастова також широко відзначає 50-річчя визволення Києва і рідного міста. Створений міською Радою народних депутатів, оргкомітет опрацював і здійснює цікаву програму урочистостей. Спочатку воїнів-визволителів і всіх ветеранів війни вшанували у трудових колективах. Зворушливі були такі збори у рефрижераторному депо, на заводі хімічного машинобудування та інших підприємствах. Ветерани ділилися спогадами про жорстокі події півстолітньої давнини, молодь вручала фронтовикам квіти, а представники адміністрації — цінні подарунки.

Учора у Палаці культури залізничників відбулися урочисті збори фастівців. І доповідь голови міськради народних депутатів В. Несчотного, і виступи ветеранів, представників трудових колективів були присвячені не лише пам'ятним подіям історії. Ішлося про всенародне прагнення якнайскоріше подолати кризову ситуацію в суверенній Україні, вивести нашу державу на шлях економічного і соціального поступу.

Після зборів відбувся святковий концерт, який дали на честь визволителів міста артисти Державного академічного українського драматичного театру імені І. Франка.

Сьогодні і завтра урочистості в Фастові триватимуть. Ветерани війни зустрінуться з керівництвом міськради народних депутатів, з воїнами місцевого гарнізону, проведуть мітинг-реквієм на площі Перемоги, відвідають могили загиблих бойових побратимів, покладуть до них вінки і квіти.

Ювілейні урочистості з нагоди 50-річчя визволення від фашистського нашестя відбуваються цими днями у Василькові, Ірпені, інших містах і районах області.

Володимир ЧЕРКАС.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про додаткові заходи щодо вдосконалення валютного регулювання

З метою сприяння розвиткові валютного ринку та стабілізації курсу валюти України **постановляю:**

1. Кабінету Міністрів України за участю Національного банку України розробити у місячний строк систему заходів щодо дальшого впорядкування грошово-кредитної політики, заохочення виробництва продукції на експорт та запровадження обмежень на імпорт в Україну деяких груп товарів.

2. Кабінету Міністрів України у десятиденний строк переглянути усі раніше надані резидентам пільги щодо звільнення від обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті на міжбанківському валютному ринку з метою максимального скорочення пільг і тимчасово припинити їх надання надалі;

внести в установленому порядку пропозиції щодо посилення відповідальності за порушення валютного і митного законодавства.

3. Рекомендувати Національному банку України:

встановити у тижневий строк за погодженням з Кабінетом Міністрів України порядок регулювання офіційного валютного курсу національної грошової одиниці;

тимчасово припинити валютні торги на Українській міжбанківській валютній біржі, а також заборонити проведення операцій з купівлі-продажу іноземної валюти на інших біржах і в кредитно-фінансових установах. Дозволити уповноваженим банкам безпосередньо здійснювати купівлю-продаж іноземної валюти, що не підлягає обов'язковому продажу, за рахунок власних коштів лише за заявками клієнтів і в порядку, встановленому Національним банком України;

провадити поповнення офіційних валютних резервів за рахунок викупу 10 відсотків валютних надходжень, що підлягають обов'язковому продажу, і спрямовувати кошти цих резервів на стабілізацію валютного курсу національної грошової одиниці;

переглянути доцільність видачі індивідуальних ліцензій резидентам на відкриття їм валютних рахунків в іноземних банках.

4. Дозволити юридичним особам — нерезидентам здійснювати операції з продажу іноземної валюти уповноваженим банкам в порядку, встановленому Національним банком України, та скасувати будь-які обмеження на відкриття їм поточних валютних рахунків у банках України.

Національному банку України і Кабінету Міністрів України визначити порядок використання національної валюти, одержаної цими нерезидентами від продажу іноземної валюти.

Президент України Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
2 листопада 1993 року.

Коментар

ІСПАНСЬКА КРАВАТКА ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВ

Неважко було зрозуміти, що такий указ Президента України з'явиться: грошово-кредитну політику, особливо в сфері валютного регулювання, інакше, як «бардаком» і не назвеш. Всі знали, що буде своєрідна «чистка» фінансових установ, однак ступінь цієї акції прогнозувався дещо інший. Схоже, що нинішній указ — лише початок розгрібання «бардаку», своєрідна преамбула «великої боротьби» з комерційними банками і з усіма, хто «на валюті варить гроші», причому робить це не зовсім чистими руками.

Усім причетним до фінансів установам наказано розробити систему заходів (вже вкотре наказано), яка поліпшить ситуацію. Однак за сьогоднішніх умов виконати цей наказ нереально: хіба може миша проковтнути удава, який виріс до розмірів слона.

Ну, позбавимо ми пільг щодо звільнення від обов'язкового продажу надходжень у валюті. Але кого? Знову ж під «переглянути» і «з метою максимального скорочення» (пункт 2) можна зрозуміти будь-що. Одне слово, шпарину залишили. Усі, хто має ці пільги, до крові битимуться, аби їх залишити.

Нацбанку рекомендували встановити порядок регулювання офіційного валютного курсу національної грошової одиниці (цікаво, що жодного разу карбованець в указі не згадано, невже скоро буде гривня?), але чи є в світі країна, звичайно розвинена, де цей курс настільки відрізнявся б від ринкового. А ми знову своє.

Припинили торги на УМВБ і заборонили купівлю-продаж валюти будь-де. Думаю, хто «грів на цьому руки», знайде, як це робити далі.

Знову з'явиться нова армія перекупників-перехожих (не виключено, що частина з них працюватиме не на себе), яка, як і колись, збиратиме усю валюту з рук. В державну кишеню, будьте влевнені, ані цента не потрапить. І курс карбованця упаде так низько (плата за ризик), що його до Нового року вже п'ятьма нулями вимірюватимуть. А 10 відсотків для стабілізації карбованця з того «скудного» збору, що маємо, те саме, що на сніданок — ковток повітря. Росія на цю справу мільярди доларів узяла в борг і то не утримує від падіння свій набагато міцніший рубль.

Отже, виконавча влада знову взялася за адміністрування, забувши, що йде до ринку. Що з того вийде — побачимо. Але те, що буде битва, яка ні до чого не приведе, — ясно. Перевірено.

Андрій БОЄЧКО.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Проект альтернативного плану дій по виведенню господарства України з кризового стану розглянула Комісія з питань економічної реформи. Документ розроблено на основі матеріалів, що надійшли від народних депутатів, учених, підприємців. Його вирішили оприлюднити під час обговорення на сесії Програми діяльності уряду у разі, якщо в ній не знайдуть відображення пропозиції та зауваження, подані Комісією до Кабінету міністрів, коли готувалась ця програма.

Учасники засідання Комісії у питаннях гласності та засобів масової інформації розглянули проект Закону «Про вибори народних депутатів України». В основному схваливши документ, вони запропонували нову редакцію статей, що стосуються розвитку використання засобів масової інформації в ході виборчої кампанії. Було обговорено також законопроект про державну таємницю. Він, на думку депутатів, потребує значного вдосконалення. Робота над ним триває.

З підсумками свого зарубіжного відрядження ознайомив колег по Комісії з питань чорнобильської катастрофи народний депутат Володимир Усатенко. Впродовж двох тижнів він перебував у Федеративній Республіці Німеччина, презентуючи в Дрездені фотовиставку, присвячену трагедії на ЧАЕС. Експозиція, котру наші фотоаматори підготували за дорученням комісії Верховної Ради, була сприйнята з великою зацікавленістю і співпереживанням. Вона посприяла активізації доброчинної допомоги німецьких громадян потерпілим від аварії, насамперед — малюкам. Вже в перші дні роботи виставки дрезденська благодійна організація «Серце — дітям Чорнобиля» відрядила в Україну значну кількість гуманітарних вантажів, переважно — ліків.

Прес-центр Верховної Ради України.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про заходи щодо забезпечення правопорядку та нормалізації санітарної обстановки у місті Києві

З метою усунення умов, які спричинили виникнення надзвичайно складної криміногенної та санітарно-епідеміологічної ситуації у місті Києві, а також враховуючи значення міста як столиці України та на підтримку пропозицій Представника Президента України у місті Києві:

1. Київській міській державній адміністрації за погодженням з відповідними центральними органами державної виконавчої влади:

ужити заходів для регулювання міграції населення шляхом надання лімітів на прописку громадян, встановлення порядку прописки та реєстрації осіб, які прибувають до міста Києва;

установити і здійснювати контроль за додержанням єдиного санітарного режиму на підприємствах, в установах і організаціях міста Києва незалежно від їх підпорядкування і форм власності;

визначити коло осіб, які підлягають медичному обстеженню по приїзду в місто Київ, та правила проведення такого обстеження;

вимагати від відповідних органів та організацій погодження з Київською міською державною адміністрацією планів та умов проведення загальнодержавних, міжнародних, масових громадських і видовищних заходів на території міста Києва;

установити порядок організації та проведення у місті Києві мітингів, вуличних походів і демонстрацій.

2. Кабінету Міністрів України виділити необхідні кошти для реалізації заходів, передбачених пунктом 1 цього Розпорядження.

Президент України Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
28 жовтня 1993 року.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про порядок введення в дію Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про пенсійне забезпечення»

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до Постанови Верховної Ради України «Про порядок введення в дію Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про пенсійне забезпечення» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 29, ст. 304) такі зміни:

1. У пункті першому слова і цифри «з 1 травня 1993 року» замінити словами «з дня його опублікування».

2. У пункті другому цифру 1 слово «1 травня» замінити цифрою 1 словом «2 липня».

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ.

м. Київ,
22 жовтня 1993 року.

ВИБОРИ ГРЯДУТЬ. ЗАЛИШАЄТЬСЯ УХВАЛИТИ ЗАКОН

Робоче засідання організували Верховна Рада України, консультативно-дорадча рада при ВР у співпраці з Українською правничою фундацією, дослідницькою службою Конгресу США, Центральною і Східно-Європейською правовою ініціативою — проект американської асоціації юристів, Європейським банком реконструкції та розвитку.

Як відомо, на 27 березня 1994 року призначено вибори нового законодавчого органу. Щоб вони відбулися, як намічено, до 27 листопада нинішнього року Верховна Рада України має ухвалити, опублікувати і ввести в дію новий виборчий закон. Отже, зрозуміло, над проектом цього непересічного документа триває напружена робота. Однією з її форм було робоче засідання з обговорення розробленого постійною Комісією з питань законодавства і законності проекту закону «Про вибори народних депутатів України», що базується на чинній Конституції України, Законі «Про структуру, назву і склад нового парламенту України», а також «Основних положеннях про вибори народних депутатів України».

«Троянських коней» краще позбавитись

Учасники цього представницького засідання, що відбулося під головуванням першого заступника Голови ВР України В.В.Дурдинця, обговорили широкий спектр проблем, що постали в ході напрацювання положень законопроекту, вислухали чимало слушних зауважень і пропозицій. Не претендуючи на повну характеристику документа, наведу лише деякі проблемні його положення. Передусім, щодо виборчого права. Передбачається, що депутатом може бути обраний громадянин України, який має право голосу, не молодший 25 років на день виборів. Переважна більшість учасників засідання не погодилася з введенням такого вікового цензу, хоча за нього, як відомо, проголосував парламент. Законопроект обмежує у праві бути обраними громадян України, які на день виборів проходять військову службу в Збройних Силах (або альтернативну), службу в Національній гвардії, СБУ, МВС, а також представників Президента, суддів, прокурорів. Ці особи, записано в законопроекті, можуть балотуватися у депутати тільки в разі, якщо залишать посаду не пізніше як за чотири місяці до дня проведення виборів. Професор Петро Мартиненко, зокрема, пропонує все ж таки обмежитися наданням їм відпустки без утримання на такий же строк.

Багато уваги приділялося під час обговорення законопроекту проблемі доступу кандидатів у депутати до засобів масової інформації, утворення рівних за кількістю виборців округів. Прискіпливо аналізували повноваження окружних та Центральної виборчої комісій. Скажімо, учасника засідання Федерального суддю США Богдана Футея вразила стаття 49 законопроекту, яку він назвав «троянським конем», бо в ній записано, зокрема, що «вибори визнаються недійсними, якщо в ході їх проведення було підроблено виборчі документи або вчинено інші дії, які істотно вплинуть на результати виборів». Що означає оте «інші дії»? — запитував пан суддя. А раптом, мовляв, суперник виступить з промовою, яка переконає виборців голосувати за нього? І тоді той, хто зазнав фіаско, апелюватиме до суду, посилаючись на це положення? Пан Футей запропонував конкретизувати ці «інші дії». Так само він звернув увагу й на те, що на Центрвиборчком покладаються невластиві функції — розглядати питання про визнання виборів недійсними. Це, переконаний фахівець, суто юридична, судова процедура.

Не зрозумілі для зарубіжних експертів дебати точилися на засіданні з приводу недоцільності застосовувати закон України про мови при формуванні Центрвиборчкому та окружних комісій. Подив іноземців викликало й твердження про те, що не етично, мовляв, створювати виборчі фонди депутатів.

Визнавати участь у виборах правом чи обов'язком? Чи буде легітимний законодавчий орган, якщо у його обранні візьме участь всього 25 відсотків виборців, внесених у списки, як записано в законопроекті? Точки зору різні. Але компроміс можливий.

На фоні цих та інших проблем, що не чітко розв'язані в законопроекті, але таких, що легко усуваються, в ході всієї дискусії, викристалізувалися дві загальні проблеми.

За мажоритарну — парламент, за змішану — партії

Це, по-перше, питання про доцільність застосування мажоритарної виборчої системи, за яку проголосував парламент, і на основі якої розроблено проект закону «Про вибори народних депутатів України». А подруге, намагання зафіксувати в новому виборчому законі право трудових колективів висувати кандидатів у депутати, що у поданому на робоче засідання проекті не відображено. Але така можливість для трудових колективів практично не виключається. Ці два ключові моменти, врешті, і стали головним предметом дискусії. Втім, з приводу останнього рейтингова оцінка може бути скоріше «проти» ніж «за». Доктор Том Дурбен, зокрема, заявив навіть, що у США взагалі заборонено трудовим колективам висувати кандидатів, робити свої внески у фінансування федеральних виборів.

А от щодо запровадження змішаної системи виборів висловилася переважна більшість учасників робочого засідання. Які ж передбачено умови у разі обрання мажоритарної системи виборів? Законопроектом, згідно з рішенням парламенту, передбачається 450 одномандатних округів. У кожний з них партії мають право висунути по одному кандидату. Регіональне відділення партії, виборці мають звернутися до окружної виборчої комісії із заявою, витягом з протоколу зборів або конференції, списком членів партії або блоку. Для визнання зборів дійсними необхідна участь у них не менше двох третин спискового складу членів партії, які належать до відповідного регіонального відділення за умови наявності в ньому не менш як 100 членів партії, або партій, об'єднаних у блок. На конференцію має бути обрано не менш як 50 делегатів.

Щодо висування кандидата виборцями умови такі. 10 виборців подають до окружної виборчої комісії заяву про висунення кандидата в депутати. Уповноважена особа від виборців одержує необхідну кількість підписних листів для збирання підписів не менш як 300 виборців даного округу. Крім того, передбачається внесення грошової застави в розмірі двох мінімальних зарплат. Фінансування виборчої кампанії частково бере на себе держава. Крім того, кандидат має право утворити власний виборчий фонд за рахунок особистих коштів, коштів політичних партій, пожертвувань громадян України, юридичних осіб, зареєстрованих в Україні, окрім підприємств з іноземним капіталом. Розмір власного фонду не повинен перевищувати 100 мінімальних зарплат.

Всі ці положення містить законопроект, розроблений на основі запровадження мажоритарної системи.

Альтернатива

Утім, є доручення розробити проект закону про вибори з урахуванням того, що, коли була б добра воля парламенту, можна було б надати 50 мандатів для боротьби за них серед партій, базуючись на пропорційній виборчій системі. Тому робоча група підготувала проект змін і доповнень до законопроекту "Про вибори народних депутатів України». Про це на робочому засіданні повідомив учасників Михайло Теплюк, завідуючий секретаріатом юрвідділу Секретаріату ВР. Однак ці зміни і доповнення передбачають не 50 місць за пропорційною системою виборів, а удвічі більше, оскільки аналіз громадської думки, а також позиції багатьох політичних партій свідчать, що така мізерна кількість місць у парламенті не варта того, щоб застосовувати змішану виборчу систему.

Отже, запропоновано як альтернативу утворити 350 одномандатних округів для проведення виборів за мажоритарною системою і єдиний всеукраїнський багатомандатний виборчий округ, у якому можна було б, у разі прийняття відповідного рішення парламентом, обрати 100 народних депутатів за пропорційною системою, тобто за партійними списками.

Функції окружної виборчої комісії по цьому округу можна було б покласти на Центрвиборчком. Список кандидатів у депутати від партій чи виборчого блоку пропонується реєструвати за умови підтримки партій не менш як 50 тисячами виборців. Крім того, така партія чи блок мали б внести грошову заставу у розмірі 20 мінімальних зарплат за кожного із кандидатів у депутати, включених за списком тієї чи іншої партії. Передбачається також встановити бар'єр у розмірі трьох відсотків від кількості виборців, які взяли участь у голосуванні. Тобто тільки партії та виборчі блоки, котрі здобудуть не менше трьох відсотків голосів виборців, братимуть участь у розподілі ста мандатів єдиного всеукраїнського виборчого округу.

Отже, представлено два варіанти виборчої системи — мажоритарної і змішаної. З приводу їх недоліків і переваг, доцільності застосування тієї чи іншої й відбулася

Дискусія

Том Дюрбен, юрист, спеціаліст з федеральних та виборчих систем у штатах (США):

— У США немає пропорційної системи виборів, ми маємо мажоритарну, і вона нам підходить. Але вона може не підходити вам.

Крістофер Сіддал, фахівець з питань виборчого права (США):

— Як американець я схильний до мажоритарної виборчої системи. Але треба враховувати стан політичного життя. В країнах Центральної і Східної Європи, у колишньому СРСР відмовляються від головної ролі однієї партії, і щоб змінити багатопартійну систему, можливо, є сенс віддати перевагу пропорційній системі. Багато країн зупинились на такому компромісі: 50 відсотків за мажоритарною і 50 відсотків пропорційного представництва.

Крім того, змішана система виборів передбачає не зібрання індивідуальностей, а зібрання фракцій однодумців, що створює реальну основу для консенсусу.

Артур Білоус, політолог:

— Тенденція у посткомуністичних країнах така, що вони обирають здебільшого пропорційну або змішану виборчу систему. Якщо проаналізувати тенденцію в Росії, то спочатку в надрах адміністрації Президента Росії йшлося про запровадження мажоритарної системи. Але коли партії змінили, в указі, оприлюдненому Єльциним одразу після розпуску з'їзду народних депутатів, пропонувалося обирати до Державної Думи, тобто до нижньої палати Федеральних зборів, 400 депутатів, з яких 270 — за мажоритарною системою, а 130 — за пропорційною за єдиним загальнофедеральним округом. Але Президент вносив різні поправки і вже після 3-4 жовтня остаточний указ був таким, що із 450 депутатів Державної Думи половина обирається за мажоритарною і половина — за пропорційною системою.

Олександр Лавринович, виконуючий обов'язки голови Центрвиборчкому:

— Змішана система забезпечить створення працездатного парламенту, спроможного політично структуруватися незалежно від регіонів. Але якщо ця частка обраних за пропорційною системою буде менше однієї третини, то це не дасть змоги ефективно реалізувати ті переваги, які закладаються у змішаній системі. Якщо вона буде менш як чверть, то це може обернутися дискредитацією самої ідеї.

Микола Шульга, голова постійної Комісії Верховної Ради України з питань державного суверенітету і міжнаціональних відносин:

— Я особисто за змішану систему виборів. Але хочу, щоб ми були реалістами. Думаю, нереально, щоб наш парламент проголосував за змішану систему 50 на 50. З моєї точки зору, найбільший компроміс, якого ми можемо досягти, це 50 депутатських місць за пропорційною системою. Ми матимемо в парламенті, так би мовити, парторгів, які зорганізовуватимуть фракції. Якщо повторити вибори за мажоритарною системою, то парламент знову буде неструктурований.

Сергій Головатий, народний депутат України, президент Української правничої фундації:

— Ніде у світі нема такого, щоб на пропорційну систему давалося 10 відсотків чи 50 місць. Щонайменше — чверть. Інакше краще не смішити світ.

Володимир Філенко, народний депутат України, голова ПДВУ:

— Наша партія має проект виборчого закону, де передбачено обрання 50 відсотків депутатів за пропорційною системою. Можливо, це й забагато. Але давайте відверто скажемо: якщо ми хочемо, щоб партії залишалися слабкими і не були серйозними чинниками нашого політичного життя, то ніяких партійних списків не потрібно. Я хотів би підкреслити, що змішаній системі нині опонує не соцпартія і компартія, а реальна партія влади, партія державної бюрократії, яка зацікавлена у тому, щоб парламент був неструктурований, щоб витискувати з нього будь-які політичні рішення. Ні на які 50 місць ми не погодимося. Не менше третини. А щодо парторгів, організовувати фракції з неорганізованих депутатів? Я вже цим займався. Це не виходить. Фракції формуються в процесі виборів.

Петро Мартиненко, доктор юридичних наук, професор:

— Щоб вибори у нас відбулися демократично, необхідно проводити їх на багатопартійній основі, незалежно від того, якою в нас буде виборча система. Для цього держава має передати кошти на виборчу кампанію партіям, а не виборчій комісії, як записано у законопроекті.

В'ячеслав Чорновіл, народний депутат України, голова НРУ:

— Запропонований законопроект передбачає обрати анархічний парламент. А за 50 мандатів за партійними списками ми, а я представляю фракцію Народного Руху України, так само, як і фракція ПДВУ, голосувати не будемо. Мова може йти, щонайменше, про третину мандатів за пропорційною системою.

Віктор Погорілко, доктор юридичних наук, професор:

— Висловлювалась думка, що не варто практикувати мажоритарно-пропорційну систему, якщо йдеться всього про 50 кандидатів. Мовляв, це образливо. У нас існувала одна партія, і вона не була суверенною, а складовою КПРС. Це означає, що не було партій, самостійної політичної сили. Йдеться про становлення партійної системи. Але за три роки вона об'єктивно не може сформувати повноцінну систему, щоб нація могла повністю доручати їй свою долю. Надто великий ризик при всій повазі до партій. І коли дається 50 мандатів, то це апробація. Треба виходити з реалій.

Підсумовуючи загальну дискусію, головуючий, перший заступник Голови Верховної Ради України В.Дурдинець зазначив, що підтримує думку доктора Фішера, провідного спеціаліста з поділу влад (Дослідницька служба Конгресу США), що за всієї багатоманітності світової практики ми маємо самі вибрати, що найбільше підходить для України.

Щодо дискусії з приводу мажоритарної, пропорційної чи змішаної виборчої системи, то справді це питання політичне, зазначив В.Дурдинець. І не слід його загострювати. Під час пленарного засідання ми знайдемо можливість вийти на правильне рішення. Справді різні варіанти мають свої переваги і недоліки. Однак застосування однієї або поєднання кількох виборчих систем має забезпечити в Україні проведення демократичних виборів на багатопартійній основі.

На завершення наведу крилату в США фразу, яку сказав доктор Фішер: «Ніхто не має постійних противників».

Справді, задля створення умов для чесної і справедливої боротьби за місця у парламенті в принципі готові об'єднати свої зусилля представники різних парламентських фракцій. І це варте того, щоб відкрити шлях демократичним і вільним виборам. Слово — за парламентом.

Світлана ПИСАРЕНКО.

Семінари

Екологія — теж безпека

У Києві закінчує роботу семінар «Політика України в галузі охорони довкілля та екологічної безпеки». Його організатори — Мінприроди України, Світовий банк та Фонд Фрідріха Еберта з Німеччини.
На семінарі, крім питань політики регулювання та управління використанням природних ресурсів, обговорено програми «Чорне море» та «Заповідна справа», пріоритети у подоланні наслідків Чорнобиля, виконання Монреальського протоколу про охорону озонового шару, екологічні стандарти, фінансування природоохоронної діяльності.

Вісті з Полтавщини

Себе показали — техніку замовили

Вперше у всесвітньо відомій сільськогосподарській виставці у французькому місті Ренне брала участь Україна, яку представляла Полтавщина. Під час поїздки було укладено домовленість про поставку французького обладнання для заводу з виготовлення шкірсировини, пересувної установки з виробництва кормів, іншої сучасної агротехніки.

«Турботою» старість зігріти

В рамках обласної програми «Турбота» в Решетилівці відкрито територіальний центр соціального захисту ветеранів. Тут відкрили відділення реабілітації, фізкабінет і кабінет мануальної терапії, кімнати відпочинку.

«Надія» на друковане слово

Вийшли у світ два нових видання. «Нову газету» репрезентує інвестиційна компанія «Універсал-Ф» з надією, що видання сприятиме формуванню ринку цінних паперів. Газету «Надія» видає мале підприємство інвалідів. Розрахована вона на масового читача і має намір публікувати навіть графоманів. Щоправда, не безкоштовно.

По сир до Решетилівки

В Решетилівці відкрито новий міні-цех модуль з переробки незбираного молока. Його потужність — 10 тонн продукції щозміни: молоко, кефір, ряжанка, сир — усього 14 найменувань. Подільні цехи обласне об'єднання молочної промисловості за сприяння місцевої влади споруджує в Чутівському і Козельщинському районах, Гребінці.

У партіях і рухах

Тільки пам'ять і скорбота

«Жодних торжеств. Тільки Тиха Пам'ять, Скорбота за полеглими, гнаними на забій з обох боків барикад, бо тільки одному Богові відомо, як два імперіалістичні хижаки визволяли Україну від українців. Шість мільйонів загиблих літніх, молодих, зовсім юних благають про це. Не забуваймо за них», — так закінчується спільна заява Вишгородських (Київщина) організацій УРП, КУНу, ВРУ, НРУ і ТУМ імені Шевченка «Просвіта» з приводу спорудження в селі Нових Петрівцях меморіалу на честь визволення і перемоги в битві за Дніпро. Автори заяви пропонують сьогодні, коли українське суспільство прямує до консолідації, не витрачати гроші на пам'ятники, а віддати їх онукам полеглих, які «ледве зводять кінці з кінцями, коли смертність в Україні перевищує народжуваність...»

ДСУ: демонстрація не потрібна

Київська організація Національного об'єднання «Державна самостійність України» (ДСУ) закликала всіх, «хто вважає себе українцем», зробити все, щоб не допустити 7 листопада «червоний шабаш на вулицях Києва». Як ДСУ це все уявляє, у зверненні не сказано, але як було б добре, аби цієї неділі на майдані Незалежності не пройшли ні червоні, ні жовто-блакитні. Неділя все-таки — Божий день...

За повідомленнями наших кореспондентів О.БРЕУСА, Г.ГРИНЯ, В.СКАЧКА.

Голодовку оголосив президент

Реалії

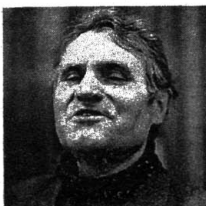
В Одесі, на площі Жовтневої революції оголосив голодовку президент обласної спілки захисту споживачів В.Кочетов. Перед цим він передав у пресу відкритого листа, адресованого Президентові, парламенту, урядові України, обласній і міській Радам народних депутатів, представникові Президента в області. Коротко зміст його такий: очолювану ним організацію владні структури прагнуть задушити економічно (шляхом непомірної орендної плати за приміщення громадської приймальні) та юридично (відмовляючи в перереєстрації давно існуючої спілки і водночас створивши й зареєструвавши нову, «кишенькову» організацію — регіональний союз захисту споживачів). Оголошуючи голодовку, В.Кочетов вимагає усунення цих несправедливостей, а також розгляду на сесіях міської та обласної Рад підготовлених спілкою програм «Про соціальний захист споживачів» та «Про впорядкування роздрібної торгівлі й надання послуг в одеському регіоні».

Георгій ВОРОТНЮК.

Особистості

Кохання на початку осені

«Не вмерли ми! Лиш відлетіли у вирій. Неначе вересневі журавлі». Борис Мозолевський. Поет. Археолог. Археолог-поет. Перший лауреат міжнародної премії і диплома «Золотий скіф» (посмертно).

Минулого тижня цю почесну відзнаку кращому археологу року в Державному музеї літератури представники Інституту археології АН України і київської академії «Євробізнес» вручили його дружині Вірі Данилівні. Мозолевський знав про своє лауреатство ще за життя, але всі чекали, коли він видужає, щоб вручити диплом у багатолюдному залі, під урочисту музику і щирі оплески друзів.

Мажору не вийшло. Натомість рідні, друзі, колеги зійшлися на вечір пам'яті — на початку вересня Бориса Мозолевського не стало. Дивно, але одна з його поетичних збірок так і називається — «Кохання на початку осені», а ще одна — «Начало марта»...

У музейному залі «Трипільський світ» виставлено експонати, пов'язані з долею Бориса Мозолевського. Можна вдивитися в них: на кожному знімку — дитинства, армійської пори, експедиційних розкопок — характер, крутий, вольовий, ніжний. Можна вслухатися в неї: «То чиї ж, скажіть, ви діти, яничари, яничари...» — запитує кобза мелодією на вірші Мозолевського. Можна вчитатися: «За свої одкровення я заплатив 13 роками кочегарства, — напише він у останній статті «Повернення до себе». — Влітку їздив керівником експедиції у скіфський степ, а взимку — знову до топки. І тоді я зрозумів: врятувати мене може лише відкриття світового значення. І зухвалість моє було облагороджене царською пектораллю...»

Тоді весь світ облетіла звістка про унікальну знахідку української експедиції Бориса Мозолевського — золоту скіфську пектораль. А в посвяті своїй дружині він напише: «Я скіфським золотом курганним лишусь у пам'яті твоїй...»

А ми кажемо, що в Україні немає власного Золотого фонду.

Катерина Кіндрась.
Фото Сергія Ковальчука.

Паралелі

Підпільна автозаправка?..

Під час вертольотного обльоту нафтопроводу Лисичанськ—Луганськ співробітники Лисичанського управління магістральних нафтопродуктопроводів (ЛУМН) виявили на поверхні річки Біленької масляні плями. Сталева труба нафтопроводу занурюється на глибину майже на півтора метра.

— Але це не рятує державне паливо від розкрадання, — говорить начальник відділу водних ресурсів управління охорони навколишнього природного середовища Анатолій Савченко. — Довжина нафтопроводу Лисичанськ—Луганськ близько ста кілометрів. Частіше за все крадуть пальне в районі села на густонаселеній дільниці. Розкрадачі докопалися до труби, просвердлили її, приєднали до неї і вивели на поверхню трубу з краном. Закидали яму, закамуфлювали кран і стали приїжджати за пальним, як на власну заправочну станцію.

За найскромнішими підрахунками, продаж палива із заправленого в такий спосіб бензовоза дає прибуток 50 мільйонів карбованців. Із збутом немає проблем.

По нафтопродуктопроводу з Лисичанська до обласного центру надходить бензин, газ, солярка. Скільки вже пішло і ще піде «наліво» — поки що невідомо.

За останнім фактом злочину Попаснянською прокуратурою порушено кримінальну справу. Чим вона закінчиться? Знову не знайдуть розкрадачів? Так, дуже ймовірно. У всякому разі співробітники ЛУМН інших результатів розслідування подібних злочинів не знають.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.
Луганська область.

Анонс

«Редут» запросив «Акваріум»

Так-так, славнозвісний Б.Г. — Борис Гребенщиков прибуває до Києва: 10 листопада в Палаці «Україна» він разом з групою «Акваріум» своїм концертом продовжить цикл «Елітарні зустрічі», який започаткував Київський музично-літературний театр «Академія». До генеральних спонсорів «Елітарних зустрічей» — банку «Інко» та компаній «Проміс» і «Баркон» приєдналася фірма «Редут», яка й запросила Б.Г. до Києва. А спонсорські гроші дали можливість зробити квитки дешевшими.

А 14 листопада в розряді «елітарних» у колишньому Будинку офіцерів виступить відомий поет-виконавець з Москви Леонід Сергеєв. Заспіває старих та нових пісень, і послухати його, скажу вам, варто. Тож приходьте.

Володимир СКАЧКО.

Кримінальний тиждень

За минулий тиждень розкрито 71 тяжкий злочин, у тому числі 23 вбивства, 11 випадків завдань тяжких тілесних ушкоджень, що також призвели до смерті, 8 згвалтувань, 24 розбійні напади, 4 пограбування і 3 крадіжки державного і громадського майна у великих розмірах. Крім цього, розкрито 664 крадіжки з квартир громадян, відшкодовано збитків на суму понад 1,6 мільярда карбованців. Викрито і знешкоджено 23 злочинні групи. У затриманих вилучено 2 автомати, карабін, гвинтівку, 3 мисливські рушниці, 3 обрізи, пістолет-ракетницю, 39 електрошокових пристроїв, міну, 8 гранат, 26 пістолетів (15 — саморобних) та близько 6,3 тисячі набоїв. Розшукано і повернено власникам 87 автомашин.

Спирт — без документів, пасажири — без квитків

Працівники УВС Тернопільської області затримали двох водіїв рейсового автобуса Тернопіль—Кросно (Польща). Під час перевірки на прикордонному пункті «Шегіні» в автобусі виявлено в потаємних схованках понад 500 літрів спирту. А серед пасажирів 12 було без квитків. Вони за проїзд до Польщі сплатили спритникам-водіям по 5 американських доларів.

Бажаєш голити й стригти — плати гроші

Співробітники Державної служби боротьби з економічною злочинністю викрили у Миколаєві завідувачку перукарнею М. Протягом поточного року вона отримувала від своїх підлеглих хабарі за... створення їм належних умов для роботи. Загальна сума «презентів» становить 2,9 мільйона карбованців. Крім того, працівники органів внутрішніх справ встановили, що троє перукарів працювали без належного оформлення. У них завідувачка щомісячно забирала та привласнювала готівку на загальну суму 1,8 мільйона карбованців.

Засоби виробництва — теж капітал

Співробітники карного розшуку Дніпропетровська затримали у річковому порту місцевих жителів Г. та К., робітників кооперативу «Дніпро». Вони вночі проникли до плавучої майстерні Дніпропетровської ремонтно-експлуатаційної бази флоту і викрали столярні інструменти на загальну суму понад 30 мільйонів карбованців. Викрадене вилучено.

Відлуння війни

У селі Малий Букрин Миронівського району на Київщині у своєму обійсті завідувач місцевим клубом М. та його родич, учень 11 класу, намагалися розібрати снаряд часів Великої Вітчизняної війни, який знайшли у полі поблизу села. Внаслідок вибуху М. загинув, а його родича у тяжкому стані госпіталізовано.

Причина смерті — копчена риба

30 жовтня у селі Косарі Кам'янського району Черкаської області у власному будинку раптово померла домогосподарка Р. Через годину до районної лікарні з ознаками харчового отруєння було доставлено її трирічного сина та двох водіїв місцевого сільгосппідприємства. Один з них через декілька годин теж помер. Протягом дня до лікарні на обстеження було доставлено ще 17 косарівців. За попередніми даними причиною отруєння могла стати копчена риба, яку один з водіїв придбав у селі Боровиця Чернігівського району та роздав своїм знайомим та родичам.

Григорій ТИЧИНА, працівник прес-центру МВС України.

Війна імперії з незалежністю

Так у Тбілісі називають грузино-абхазький конфлікт

Закордонне відрядження

Дзвони Сіонського кафедрального собору переплітаилися з автоматними чергами. В Тбілісі стріляють усі, кому не лінькі тримати в руках зброю.

Країна, перетворена на перманентний полігон, де вправуються у влучності не лише політичні супротивники, а й кишенькові злодії, переживає, напевно, найтяжчі за всю історію часи. Економіка зруйнована: 70 відсотків промислових підприємств не працюють. Ситуація, по суті, некерована. Диктатура належить мафії. Перед нею безпорадні і нинішній керівник Грузії Едуард Шеварднадзе, й екс-президент Звіад Гамсахурдіа. До всього додалася ще й поразка в Абхазії... Гордим грузинам пече свіжа рана: їхня держава стала меншою ще на один регіон.

Нинішня «зірка» «Останкино», «українознавець» Сергій Алексеєв, коментуючи недавно сюжет про грузино-абхазький конфлікт, трохи зловтішно резюмував: саме курс на самостійність, антиросійська політика Шеварднадзе призвели Грузію до поразки. В Тбілісі мене рішуче поправили: «Не називайте це грузино-абхазьким конфліктом. Це війна імперії з незалежністю».

Знову «рука Москви» і «пошуки Кремля»? Не поспішаймо з іронією. У Грузії не є секретом що її перемагали силою російської зброї. Ракетами, танками, всією військовою технікою, якої не було і не могло бути в маленької Абхазії (до початку воєнних дій тут проживало 240 тисяч грузинів і лише 70 тисяч абхазів). Перемагали хлопцями з «добрими» рязанськими обличчями.

— З нами воювали не окремі найманці, - стверджує керівник прес-центру парламенту, журналіст Рамін Челідзе. — Я на власні очі переконався: абхазькій стороні допомагали російські війська. Цього й не заперечують полонені.

Між іншим, місцеві росіяни провели біля посольства РФ у Тбілісі демонстрацію протесту проти втручання Росії в справи Грузії. Це, звичайно, не стало інформаційним приводом для останкінських теленовин: не вкладалося в рамки «антиросійської політики Шеварднадзе»

Доки російські міністри оборони та закордонних справ спростовували чутки про участь їх країни у війні проти Грузії, в Тбілісі з уст в уста передавали заяву відвертішого росіянина - заступника міністра закордонних справ Бориса Настухова: «Ми не дамо вам виграти війну з Абхазією». І не дали.

Бо, власне, чому мали поступатися своїми стратегічними військовими інтересами на Кавказі? Чому мали махнути рукою на перспективні поклади нафти в Гудауті, якими незалежна Грузія, очевидно, не квапилася б ділитися «по-братськи?» Зрештою, ми вже знаємо, який це переконливий аргумент - «стратегічні» інтереси Росії - у її «добросусідських» відносинах. Так само, як знаємо: імперські амбіції вже не раз карали кровопролиттям держави, що обирали незалежність. Згадаймо: Прибалтика, Молдова, Південна Осетія.

Сепаратистський рух в Абхазії зародився давно. Причини його виникнення - тема іншої розмови. Є в цьому, безперечно, і вина грузинів. Спікер Верховної Ради Грузії Вахтанг Гогуадзе не приховував: «Напевно, Господь покарав нас за гріхи перед іншими народами, за національне самовозвеличення...». Але фашизм та його покровителі не мають виправдання. Історія сепаратизму, стверджують політики, завжди зв'язана з певними силами ззовні. Які сили маються на увазі в даному випадку, гадаю, не важко визначити. Улюбленець поета Євтушенка Євгенія лідер Абхазії Ардзінба й не приховує проросійської орієнтації.

Компетентна особа з оточення Шеварднадзе, розповідаючи мені про реакцію глави держави на поразку в Абхазії, повторила фразу, яку Едуард Амвросійович вимовив після повернення з палаючого Сухумі. Вона звучить приблизно так: «Усе наступне життя я присвячуватиму тому, щоб показати світові справжнє обличчя Росії».

Нині керівник переможеної держави змушений бути обачнішим у висловленні думок. Після вступу Грузії до СНД Росія заговорила про гарантії забезпечення територіальної цілісності нового члена Співдружності. Тому дипломатична майстерність в офіційному Тбілісі сьогодні в особливій моді. До речі, про дипломатію. В грузинському парламенті на одне з моїх запитань, що стосувалося вступу до СНД, мені відповіли... найновішим тбіліським анекдотом: «Серіал «Просто Марія»: в одній із серій помирає батько героїні, потім невістка. В передостанній серії помирають усі. В останній - Марія вступає до СНД». Вичерпана відповідь, чи не так?

Останні новини з Грузії. Гамсахурдіа, відступивши на захід країни, все ще не квапиться випробувати на гостинність кацо Дудаєва. Як повідомили телефоном з прес-центру парламенту, серед звіадистів з'явилися люди з «добрими» слов'янськими обличчями (семеро з них днями потрапили в полон до урядових військ). Якщо Грузія й надалі знекровлюватиметься від братовбивчої війни, сумний анекдот про «Марію» виглядатиме занадто оптимістичним прогнозом.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Тбілісі - Київ

На знімку Анатолія Колесника: До початку воєнних дій в Абхазії проживали сотні тисяч грузинів. Але нині тут їх практично не залишилося. Біженців доводилося евакуйовувати навіть вертольотами, бо інші транспортні шляхи були заблоковані абхазькими збройними формуваннями.

Експрес-інформація

Досвід минулого враховано

З нагоди 50-ї річниці визволення Києва від фашистських загарбників посол України в Болгарії О. Воробйов дав прес-конференцію для місцевих засобів масової інформації. «Українську столицю звільнили ціною великих втрат, бо за тоталітарної системи людське життя коштувало дуже мало. Сьогодні ми все більше це усвідомлюємо. То — наш біль», — сказав дипломат. Водночас, продовжив О. Воробйов, враховуючи сумні сторінки нашої історії, ми робимо важливі висновки. Зокрема, питання національної безпеки стало для України одним із найважливіших питань розбудови молодої держави. Посол ознайомив журналістів з воєнною доктриною нашої країни, розповів про економічні проблеми, які розв'язує українське суспільство, відповів на чисельні запитання.

Чергова президентська перемога

Саме так розцінюють політичні оглядачі той факт, що у четвер, після зустрічі Б. Єльцина з керівниками російських регіонів, останні погодилися вилучити з проекту нової Конституції РФ поняття «суверенітет республік». Таким чином, на думку англійської «Гардіан», зроблено значний крок до зміцнення центральної влади в Росії.

Тим часом А. Собчак, який, окрім функцій санкт- петербурзького мера, є ще й координатором палати конституційної наради, заявив ІТАР-ТАРС, що вибори Президента РФ, призначені на 12 червня наступного року, не відбудуться. Оскільки, наголосив він, у проекті Основного Закону записано: обраний всенародно Президент виконуватиме свої обов'язки до завершення строку. Лише ще не існуюча Державна дума може ухвалити рішення про президентські перевибори, затвердивши його на референдумі. Але це дуже малоймовірно.

Нова домівка для дипломатів

Зустріч з членами делегації Асоціації японсько- українського культурного співробітництва на чолі з Х. Маедою відбулася в МЗС України. В ній взяв участь президент компанії «Шиба корпорейшн» М. Накамура. Днями українське зовнішньополітичне відомство підписало із згаданою компанією угоду про передачу нашій державі в безкоштовне користування терміном на п'ять років приміщення в Токіо. Там буде відкрито посольство України в Японії. Як зазначив М. Накамура, відсутність такої установи в японській столиці значною мірою гальмувала розвиток культурних, економічних і ділових контактів двох держав.

Готуй сільгоспугоди восени

З робочим візитом у Києві перебував міністр сільського господарства Естонської Республіки Я. Леетсар. Під час переговорів з міністром сільського господарства і продовольства України Ю. Карасиком відбувся обмін інформацією про хід аграрних реформ в обох країнах, а також визначені напрямки співпраці агропромислових відомств.

Політики роботою військових задоволені

Перебування деяких військових підрозділів ООН у Камбоджі продовжено рішенням Ради Безпеки Об'єднаних Націй до 30 листопада цього року. При цьому зазначалося, що миротворчі оонівські сили в цій державі, на відміну від інших «гарячих» точок, в цілому виконали поставлені перед ними завдання. Однак РБ постановила створити групу з 20 офіцерів, яка протягом шести місяців перебуватиме в Камбоджі для підтримання контактів між ООН і урядом цієї держави, а також для надання йому допомоги у розв'язанні неврегульованих воєнних питань.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Точка зору

Росія — знову попереду?

Як повідомив «Рухпрес», голова Руху В'ячеслав Чорновіл дав високу оцінку указу Бориса Єльцина про приватну власність на землю в Росії. «Це справжня ринкова революція в аграрному секторі Росії, — сказав голова Руху. — Росія знову різко пішла вперед у здійсненні реформ, а Україна, як і раніше, залишається далеко позаду». На думку В'ячеслава Чорновола, якщо демократичні сили не переможуть на весняних виборах і реформи в Україні так і не почнуться, невдовзі вона стане не просто відсталою, а найвідсталішою країною Східної Європи.

Факт і коментар

Там, де стріляють, нова зброя лише підсилює стрілянину

Сумні звістки надходять цими днями з Чорноморського флоту. Підрозділи морської піхоти ЧФ, у складі яких є й громадяни України, десантувалися на узбережжя суверенної Грузії. Військові кораблі ЧФ, що прибули сюди згідно з домовленістю між Росією та Грузією і за погодженням з Президентом України, відразу ж були обстріляні військами, відданими екс-президенту З.Гамсахурдії. З кораблів також було відкрито вогонь у відповідь.

Метою прибуття кораблів до Грузії, як офіційно повідомлено, є охорона транспортних комунікацій, у першу чергу, залізничних і автомобільних шляхів та морських портів Поті й Батумі. Місія, безперечно, благородна, але хіба менш благородним було завдання, поставлене урядом США американським солдатам у Сомалі? Аби врятувати населення цієї країни від голодної смерті, американські командос прибули до Африки конвоювати вантажівки з продовольством. Чим закінчилася ця благородна акція — загальновідомо: американців було втягнуто у внутрішньосомалійський конфлікт, а за «благородство» політиків на Капітолійському пагорбі чиїсь сини, чоловіки, брати розплатилися власними життями.

Чи не повторюємо ми чужі помилки? Сьогодні в Грузії дедалі частіше стверджують, що головною причиною ескалації громадянської війни там є втручання у внутрішні справи країни російських військ. Саме вони, вважають у Тбілісі, допомогли абхазьким військовим формуванням перемогти недавно регулярні частини Збройних Сил Грузії. Втручання тепер у новий виток внутрішньогрузинського конфлікту, цього разу між урядовими військами та звіадистами, військовиків- громадян України призведе до інтернаціоналізації війни. Наївно сподіватися, що морські піхотинці ЧФ зможуть погасити пожежу. Громадянські війни, це довела історія, мають особливість ще більше розгорятися, якщо в прю між співвітчизниками втручається третя сила, якими б благородними гаслами вона це втручання не прикривала. Миру в Грузії через присутність там чорноморських десантників не додасться, а от сліз, тепер уже наших матерів, стане більше.

Під час конфлікту в Придністров'ї Україна продемонструвала справжню мудрість, не підтримавши військовою допомогою жодну із сторін. Здається, що сьогодні такої мудрості нашим керівникам забракло. Але «ще не вечір». Ще не пізно відкликати моряків ЧФ- громадян України із зони конфлікту, твердо й однозначно заявивши: «Україна готова надати Грузії будь-яку допомогу, окрім військової».

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ.

РЕГІОН: САМОСТІЙНІСТЬ ПЛЮС ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Чи відбудеться економіко-правовий експеримент в Одеській області?

«Голос України» коротко вже повідомляв про те, що Одеська обласна Рада народних депутатів ухвалила рішення «Про проведення економіко-правового експерименту в Одеській області з розширення економічної самостійності регіону», а також концепцію правового забезпечення такого експерименту. Реалізувати це рішення, однак, сама облрада не зможе — потрібні відповідні законодавчі й розпорядчі акти парламенту, Президента, уряду України. Клопотання з Одеси розглядаються в цих інстанціях. Що задумали одесити?

Розмова про це — з головою Одеської обласної Ради, народним депутатом України Р. БОДЕЛАНОМ.

Життя рад

— Отже, Руслане Борисовичу, чого ж одесити хочуть?

— Свого часу всім і всюди керувала Москва. А тепер без Києва на місцях і кроку не ступиш, централізація управління, сказати б, стала ще жорсткіша. Причому, парадокс, це аж ніяк не веде до зміцнення державної дисципліни, бо в центру руки не доходять, а на місцях руки зв'язані. В Одеській області є потужний потенціал для розвитку економіки, котрий можна порівняно швидко принести в дію у разі розширення економіко-правової самостійності регіону, делегування йому державою частини повноважень у правовій та економічній сферах. Я не перебільшую: саме в нашому регіоні є потенційно великі можливості для швидкого входження України до світового ринку. Цьому сприяє, насамперед, наявність глибоководних портів, двох могутніх пароплавств, тут пролягли світові торговельні шляхи, склалися традиційні зв'язки з багатьма країнами світу.

— Яких прав, конкретно, ви прагнете?

— Стисло вони викладені у прийнятій сесією концепції. Пропонуємо надати облраді такі права:

У галузі зовнішньоекономічної діяльності: встановлення спеціальних режимів відповідно до розділу третього Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» за погодженням з Кабінетом міністрів; затвердження списку товарів, вироблюваних на території області, експорт яких підлягає ліцензуванню; реєстрація представництв зарубіжних фірм на території області; контроль за виконанням усіма учасниками зовнішньоекономічної діяльності чинного законодавства України та умов міжнародних договорів.

У галузі бюджетно-фінансової діяльності: формування бюджету області за рахунок надходження всіх податків і зборів та інших обов'язкових платежів, що їх збирають на території області (при цьому, зазначу, на період проведення експерименту області встановлюється певний розмір відрахувань до державного бюджету України); встановлення податкових пільг суб'єктам економічної діяльності, розташованим на території області.

У галузі відносин власності й приватизації: управління майном, що перебуває в загальнодержавній власності; розробка й реалізація комплексної програми приватизації підприємств відповідно до чинного законодавства.

І, нарешті, останнє: ліцензування підприємницької діяльності, передбачене чинним законодавством, здійснюють територіальні органи виконавчої влади.

— На сесії, що розглядала цю концепцію, один з депутатів, пам'ятається, кинув таку репліку: залишається лише сформувати регіональний уряд — і є така собі міні-республіка, якій Київ — вже не указ. Явний натяк на сусідній Крим — не вбачаєте?

— Ніякої аналогії. Йдеться ж, зрозумійте, про експеримент у зв'язку з вкрай важкою ситуацією, який передбачає лише делегування регіонові деяких повноважень, причому — в суто економічній сфері. А якщо, скажімо, експеримент себе не виправдовуватиме або вестиме, як натякали, до сепаратизму, то регіон тут же буде позбавлений отих прав. Хоча, переконаний, реальних підстав для цього не буде.

— Добре, уряд не уряд, та все ж власний виконавчий орган обласна Рада, передбачено, формуватиме. А яка ж тоді роль представника Президента в області та керованої ним облдержадміністрації?

— Експеримент потребує, безумовно, докорінних змін структури управління регіоном. Так, обласна Рада формує адміністрацію регіону, а голова Ради — її очолює. В питаннях господарського управління він підпорядковується Президентові України. А дія Закону «Про представника Президента України» на час експерименту на території області припиняється. На заново сформовану адміністрацію поширюється дія положення «Про місцеву державну адміністрацію». Це, однак, не означає, що в області не залишиться місця представникові Президента. Але хай виконує тільки загальнодержавні функції: наглядає за додержанням законодавчих актів, займається питанням оборонного значення, дипломатичного представництва тощо.

А сформований облрадою орган місцевого самоврядування бере на себе всі питання економічного розвитку території, всю інфраструктуру, побут, культуру, соціальний захист людей і т. ін. Не кажу про поділ влади у центрі — там, мабуть, це таки потрібно: законодавча, виконавча. А подивіться на місцях: хіба та ж облрада — орган суто законодавчий? Скоріше — представницький, тобто представляє — через депутатів — інтереси всіх верств населення регіону у владній структурі. Так, ми ухвалюємо рішення, але ж вони грунтуються на законах, вже прийнятих парламентом. Та більшість наших рішень, на жаль, зовсім не обов'язкові для держадміністрації. Виходить, депутати, даючи якісь обіцянки своїм виборцям, діючи за їх наказами, по суті нічого реального зробити не можуть. Хіба ж це в інтересах людей? Мало того, навіть для Рад нижчих ланок рішення облради не обов'язкові, їх сприймають лише як рекомендації. Законодавчі акти про місцеве самоврядування є просто фікцією. Тому пропонуємо запровадити чітку структуру влади: обласна Рада, її виконавчий орган, міські, районні, селищні й сільські Ради з їхніми виконавчими органами.

— Це вже було...

— Не зовсім так. Точніше, зовсім не так. Бо зараз у нас зовсім інша законодавча база, інакші підходи й орієнтири. Економічними реформами можуть успішно займатися лише принципово нові владні структури, в яких працюватимуть люди, що не за старе чіпляються, а дорогу новому прокладають. З огляду на це ми не мислимо, щоб усі управління й відділи нинішньої адміністрації у повному складі просто перейшли в підпорядкування облраді. Ні, потрібна їх серйозна перебудова з метою підвищення впливу на всі сфери життя регіону. Маємо з приводу цього конкретні пропозиції.

— Й останнє, Руслане Борисовичу, Одеса, відомо, вже не перший рік прагне вільної економічної зони. Ви особисто навіть очолили створений урядом Тимчасовий комітет з підготовки пакету документів щодо таких зон. А тепер ось раптом — економіко-правовий експеримент. Чи не перебігає, так би мовити, одне одному дорогу? Чи не грішить на непослідовність?

— Ні, не перебігає, не грішимо. Навпаки, вбачаю у цьому тверду послідовність. Бо створення ВЕЗ — то справа не одного дня чи навіть року. До того ж такі зони не охоплюватимуть усієї території області, а лише локальні її частки. А провести економіко-правовий експеримент можна порівняно скоріше. Він, з одного боку, посприяє створенню вільних економічних зон, з другого — дасть змогу вивести зі скрути не окремі території, а регіон у цілому. На благо, хочу підкреслити ще раз, усієї нашої держави.

Інтерв'ю узяв
Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».

Одеса.

Нещодавно розпорядженням Президента України і рішенням Колегії МВС України створено спеціальні підрозділи по боротьбі з наркобізнесом. Вони діятимуть зверху донизу по всій країні. А чи змінить це щось на краще у нашому прагненні покінчити з наркоманією? — з таким запитанням ми звернулися до заступника начальника Головного управління карного розшуку МВС України А.УДОДА.

ЗА СОЛОМИНКУ НЕ ВТРИМАЄШСЯ

— Змінить, — сказав Анатолій Павлович. — Адже нова служба, крім свого різкого численного збільшення, одержить сучасну криміналістичну техніку, автотранспорт і, думаю, підтримку населення, бо сьогодні наркобізнес, наркоманія в усьому світі, як і в нас, в Україні, набирає таких розмірів, що вимагає великої і послідовної боротьби. Ми ще, слава Богу, фактично не маємо справи з важкими наркотиками, які вже осідлали чорний ринок в інших країнах, але до нас уже пильно придивляються. Оскільки Україна лежить недалеко від балкансько-албанських шляхів перевезення наркотиків, італійська, колумбійська наркомафії уже вели між собою розмови, щоб використовувати наш ринок для збуту отруйного зілля.

А він, цей внутрішній ринок, справді, зростає. За нашими даними, сьогодні в нас може бути десь 400 тисяч реальних споживачів наркотиків, які щодня вживають близько п'яти тонн смертоносних речовин. Сума грошей, які йдуть нині на придбання наркотиків, обраховується десь 80 мільярдами карбованців. До речі зауважимо, що для національної програми боротьби з наркоманією виділяється 22 мільярди карбованців.

Цифри, як видно, вражають. Однак ця ситуація не безнадійна. Адже ми нині вперше за останні роки по-справжньому взялися за цю справу. Національна програма боротьби з наркотиками і наркобізнесом, яку ми розробили, за оцінками досвідчених зарубіжних експертів, іде в ногу з міжнародним досвідом і відповідає прийнятим конвенціям. Підготовлений також пакет законів, які значно підвищують відповідальність за зберігання, збут і реалізацію наркотичних засобів. Нині щодня з підприємств, які мають відношення до виробництва цієї сировини чи ліків, без спеціальної ліцензії Комітету по контролю за наркотиками не зможуть реалізувати їх ані грама.

Що ж до спеціальних підрозділів, то вони вже нині немало роблять для виявлення та знищення підпільних сировинних запасів макової соломки, конопель та інших подібних злаків. Лише цього року, наприклад, знищено 30 тисяч гектарів посівів маку. Недавно разом з СБУ у Бориславському районі Херсонської області ми знищили значну кількість посівів індійських конопель. Тільки в цій області за незаконне висівання конопель порушено 24 кримінальні справи.

Днями на Дніпропетровщині новою службою було затримано 12 чоловік, які протягом багатьох років займалися збутом наркотиків.

А загалом, цього року ми разом з СБУ, Державним митним комітетом знешкодили в Україні близько 300 злочинних груп, які хотіли нагріти руки на чужому горі, перехопили одночасно більш ніж 20 тонн наркотичної сировини. Що не день затримуємо 30 — 60 чоловік за незаконні операції з цим ділом.

Звичайно, з цим лихом треба боротися не тільки правоохоронним органам. Щоб звести до мінімуму попит на наркотики, треба зайняти підлітків і молодь чимось цікавим, корисним, що, теж, до речі, відбито в національній програмі. В цей важкий час передбачається пільгове відвідування підлітками кіно, спортмайданчиків, музеїв, виставок, за рахунок місцевих бюджетів допомагати малозабезпеченим сім'ям, дітям без батьків. Словом, зробити так, щоб вони основний час проводили не на вулиці, а вдома чи в різних культурно-спортивних закладах. Отоді й міліції легше буде виконувати свою основну місію.

Записав Анатолій
КРАСЛЯНСЬКИЙ.

ВІЦЕ-ПРЕМ'ЄР ЛИСТА НЕ ОТРИМУВАВ

«Що відповість віце-прем'єр» — так називалася замітка, надрукована в нашій газеті 3 листопада. В ній ішлося про те, що члени Українського Союзу промисловців і підприємців направили відкритого листа президенту цього Союзу, віце-прем'єрові Василю Євтухову, в якому вимагають, щоб він склав повноваження президента УСПП і т.ін.

Як виявилося, Василь Іванович Євтухов ніякого листа, ні закритого, ні відкритого, не отримував. Нам залишається, не вдаючись в подробиці ситуації в УСПП, вибачитися перед віце-прем'єром В.Євтуховим.

INKO у світі SWIFT

З 1 жовтня 10 українських банків прийнято до системи SWIFT. Про те, яку перевагу дає членство в цій міжнародній організації, розповідають начальник управління електронного опрацювання даних Акціонерного банку INKO Геннадій Кублановський, начальник відділу SWIFT Євген Кочкін.

Г.К. Усі банки сьогодні мають фінансові проблеми. Хто більше, хто менше. Наш банк — один з найбільших в Україні, має велику мережу філій — близько 70. Звичайно, за такої конфігурації банку ми сьогодні зазнаємо труднощів зі швидким проходженням платежів, наприклад, з якимось районним центром України чи містом у Вірменії. У нас є розробки, котрі дають можливість поліпшити обслуговування клієнтів, але теперішня система зв'язку не дає змоги їх реалізувати. Та переймати досвід в цьому у західних банків просто безглуздо: і побудова банківської системи, і спектр послуг, і функціонування разюче відмінні від наших умов. Зокрема, в будь-якому хоч почасти розвиненому західному банку в одного клерка ви можете закрити всі питання, починаючи від одержання готівки і закінчуючи оформленням кредиту. Наша банківська система і нестале банківське законодавство не дають скористатися з цього досвіду.

На сьогодні ми напрацювали систему автоматизації, котра досить розвинена, з точки зору західного банку, за сервісом і дає змогу працювати за наших убогих технічних умов. Ми заявили про себе на світовому ринку: маємо зв'язки з більш як стома західними банками. Розроблена система автоматизації дає можливість зв'язатися з наявними системами SWIFT, ROVTER тощо. INKO забезпечений обчислювальною технікою і коштами. До кінця року сподіваємося втілити в життя мрію кожного банкіра — єдиний масив рахунків. Що це? Сьогодні кожна філія працює самостійно. Якщо ви стали клієнтом однієї, то для іншої ви — стороння людина, хоча філія теж перебуває в системі INKO. На Заході все інакше: будучи клієнтом банку, наприклад у Гамбурзі, ви зможете цілком спокійно провести будь-яку операцію у його філії у Франкфурті. Це дуже вигідно. Ми цього робити не могли, та згодом, сподіваюсь, це буде.

Що ж до SWIFT, на підготовку до цієї роботи ми витратили півтора року роботи. Членство банку в SWIFT є своєрідним орденом Почесного легіону, міжнародним сертифікатом банку. Прийняття банку в систему свідчить про визнання його міжнародним співтовариством. З десяти українських банків SWIFT INKO і «Україна» перші з'явилися у штаб-квартирі SWIFT. Відповідно першими починаємо надавати всі послуги, що їх здійснює будь-який західний банк.

Є.К. Вся структура SWIFT — це внутрішня банківська «кухня», яка, проте, дуже важлива для клієнтів, бо дає можливість перейти на якісніший рівень розрахунків із зарубіжними банками. На сьогодні INKO повністю обмінявся ключами з усіма банками-партнерами і почав роботу в системі. Обмін ключами — це обмін спеціальними кодами, що дають можливість визначити правдивість і належність платежу відповідного банку. Крім того, ми одержали ключі від низки банків, де у нас немає кореспондентських рахунків — система SWIFT дає змогу працювати з ними через треті банки, з якими маємо рахунки. Це набагато розширює можливості перказування валютних коштів наших клієнтів.

Г.К. Завжди для нашої країни переказ грошей до країн, з якими «не дружили», скажімо, в ПАР, було проблемою. І коли б ви хотіли переказати кошти чи отримати їх звідти, маєте користатися з послуг інших європейських банків. Зараз цю проблему знято: ми можемо це зробити. Це якісно нова структура.

Є.К. Значно поліпшила ситуацію надійність і швидкість реагування банків-кореспондентів на наші вимоги про зарахування коштів. Ми — країна «третього світу», і знані банки кепсько реагували на це. Зі вступом в SWIFT цю проблему знято: усі банки зобов'язані опрацьовувати наші вимоги поряд з іншими, не відкладаючи їх у довгу шухляду. Для цих процедур встановлено певний час. Мало того, ми досягли з банками-партнерами угоди про одержання виписок у міру зміни нашого корраxунку в SWIFT. До вступу в систему цього не було. Поки що ми не можемо скористатися з усіх переваг, що їх надає SWIFT. Наприклад, не маємо законодавства для роботи з цінними паперами. Це дуже велике поле діяльності. Або робота з акредитивами. Теж немає сталого законодавства. Немає законодавства і з роботи з коштовними металами.

Г.К. Система SWIFT і міжнародне банківське співтовариство дають можливість працювати лише в тих напрямах, законодавство про які відповідає їхнім вимогам.

Велика для нас проблема — наша грошова одиниця. На сьогодні в міжнародному реєстрі SWIFT наш карбованець стоїть як невизначена валюта.

Коли нашу грошову одиницю буде введено до реєстру SWIFT, автоматично відпаде проблема взаєморозрахунків з усіма країнами.

Смішно, але зараз через SWIFT ми не можемо провести платежі навіть з українськими банками: працюємо лише з категоріями валют, які є в міжнародному каталозі валют.

Є.К. Ми провели з низкою російських банків переговори з використання SWIFT для розрахунків між державами. А що російський рубль для нас — уже валюта, є можливість між Росією і Україною розраховуватися в рублях. Обмінялися з ними ключами і готові працювати. З керівництвом SWIFT ця можливість теж розглядається.

Г.К. Хотілося б зачепити ще кілька питань, над якими працює INKO.

Перший — підготовка до роботи з кредитними картками типу «ВИЗА». Вступ країни в систему, що працює з кредитними картками, — крок не менш важливий, ніж прийняття в SWIFT. Сьогодні Україна є країною, що не входить до жодної такої системи. Ми провадимо роботу з системою «ВИЗА» і «Мастер-кард» і сподіваємося увійти до них.

Крім того, ми будемо брати участь у міжнародній виставці в Ганновері: представимо свої програмні розробки, що їх дуже цінять за рубежем.

Кілька слів про інший сервіс — електронний банк. Дуже цікаво для клієнта, котрий здійснює постійні платежі, звести до мінімуму роботу з банком.

Наш банк закінчив розробку системи електронного банку, що не поступається якістю європейським системам. До початку наступного року ми спробуємо розповсюдити цю систему. Це дуже велика економія: і паперу, й часу. Питання для нас зовсім нове. Хоча охочих підключитися до такої системи дуже багато.

І останнє, про що хотілося б сказати: у нашому банку розроблено нову концепцію автоматизації банківської діяльності, котра докорінно відрізняється від тієї, що склалася. Ця універсальна система дає змогу знайти прийнятну форму роботи з будь-яким клієнтом. Своєрідний банківський конструктор.

Підготовив Андрій БОЄЧКО.

Жарт номера

Дилема: реставрація капіталізму чи реанімація соціалізму?

Микола ЛЕВИЦЬКИЙ.
Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Всьо чотко!

Безсмертний

— Товаришу перший секретар обкому... Тобто, даруйте, пане губернаторе, ви, звичайно, вже бачили? — ввійшов референт.

Хазяїн кабінету вивчав указ про приватизацію, намагаючись розпізнати, чи треба її провадити насправді, чи це лише черговий пропагандистський маневр.

— Що бачив?

— Там, на майдані...

— Що, знову ліваки мітингують? Дозвіл є? Нема? Розігнати!

— Та ні, ви у вікно гляньте. Не в це, а в он те. Він знову там!

Губернатор обережно визирнув на майдан. На ньому снували люди, розгулювали голуби, бродячий песик залицявся до сучки.

— Хто «він»? Кобель?

— Ілліч!..

Губернатор глянув на пам'ятник, й очі його стали, наче жетони на метро. На високому п'єдесталі, як і колись, здіймався вождь світового пролетаріату, засновник першої в світі соціалістичної держави. На голові його був кашкет, лівицею притримував полу пальта, а правицею вказував шлях до світлого майбуття.

Фокус полягав у тім, що тільки-но «розум, честь і совість нашої епохи» сконала, постать зняли. Тросом прихопили голову й під свист і тюкання стягнули з п'єдесталу і відтягли на базу «Вторчормету».

«Отже, все повертається на круги своя, — подумав губернатор. — Але чому мені про це не повідомили заздалегідь, як це має бути?»

— За чиєю вказівкою? — запитав він референта.

— У тому-то й річ! Усіх перепитав — відмовляються.

— Чортівня якась! Може, органи знають? Ану, з'єднай!.. Товаришу... пане полковнику, гадаю, ви у курсі цієї ... гм, акції? Що, вирішили, це я наказав? Ні, ні. Будь ласка, прошу вас розслідувати й доповісти.

На столі замиготіла лампочка урядового зв'язку. «Встигли-таки донести, мерзотники! — подумав губернатор. — І що казати, не знаю!

Почувся голос Самого:

— Ти що, кумира знову виставив? Сам надумав, чи за велінням мас? Ну-ну, дивися, лізеш поперед батька...

Лампочка згасла. Губернатор збуряковів, зателефонував начальникові комунгоспу.

— Зняти! Негайно! Підігнати крана — і геть!..

Процедура скинення повторилася — єдине, що цього разу було далеко менше зівак.

...Уранці, прибувши до резиденції, губернатор вийшов з машини, кинув погляд на п'єдестал. Там... знову стояв Ілліч. Таке він відчув удруге за життя. Вперше було під час путчу, коли чекав, чия візьме, й боявся, що за горлянку почнуть брати не лише більшовика номер один, а й усіх наступних. Губернатор рвонув до себе і зв'язався зі службою безпеки:

— Полковнику, ваше щастя, що нині інші часи, а то уже загриміли б... Негайно зняти й виставити пост! Цілодобовий!..

Караул одразу ж поновили, але якщо колись він охороняв постать вождя, то тепер — порожній п'єдестал. Проте це не допомогло — вранці безсмертний постав знову. Черговий клявся, що цілу ніч не склепив очей. Певно, постать упала з самого неба. Але його за втрату пильності розжалували з рядових і викинули з органів.

...Уночі, коли сім'я поснула, губернатор тихо одягнувся і навшпиньки вийшов з квартири. Прослизнувши повз охоронця, що закуняв, він опинився на вулиці й попростував на майдан. Небом пливли темні хмари, наче тієї суворої ночі 1917-го. П'єдестал порожнів. Губернатор зайшов іззаду і почав сходити гранітними східцями, що символізували три джерела і три складові марксизму.

За кілька хвилин був нагорі. Ліворуч, як завжди, світилося вікно його кабінету (аби гадали, що там днює й ночує), а внизу... Майдан заполонили бадьорі звуки маршу й рушили лави фізкультурників із паперовими квітами. За ними, поміж вилаштуваних лав курсантів, попливли колони з портретами членів і транспарантами. «Слава ... ской... ...тии ...ского ...юза!» — закликав динамік. «Ур-ра!.. Ур-ра!» — волали демонстранти.

Хазяїн міста відчув, як тіло наливається металом. На голові якось сам по собі з'явився кашкет, лівиця схопилася за полу, а правиця протяглася уперед, указуючи масам шлях до світлого майбутнього — ще світлішого, ніж три чверті століття тому.

Савелій ЦИПІН.

Харків.

Коментар фейлетоніста

ВІРНИМ КУРСОМ!

Правильно кажуть: той, хто шукає, рано чи пізно знаходить. От і ми знайшли вихід з кризи. Простий, як і все геніальне. Виявляється, ринок у нас не працює тому, що ми... мало у нього втручаємося. А його слід регулювати. Причому, не примітивними податками та пільгами, як це робиться у всьому світі, а по-нашому — наказом.

Перші результати такого регулювання, як казав один знавець української мови, — на обличчі. Нашому з вами. Набридло лише їм спостерігати, як стрімко падає купон по відношенню до долара. І от одним розчерком пера взяли і зафіксували «зелений» приблизно на шести тисячах купонів. А щоб нікого не взяли сумніви в серйозності намірів, зобов'язали експортерів продавати половину валютної виручки саме за цим курсом.

І хай там найавторитетніші економісти стверджують, що це призвело до повного паралічу експорту, хай голови аж двох вельми серйозних постійних комісій Верховної Ради геть списи поламали, вимагаючи відміни цього «мудрого» рішення, а спекулянти-валютчики добряче підвищили власний добробут, правлячи за «зелений» до тридцяти тисяч враз знецінених купонів, — ми лишилися, так би мовити, вірні обраному курсові. Не поступилися принципами!

А чому б не піти ще далі. Наприклад, рішуче і назавжди відмінити інфляцію! Годі вже нити з телеекранів. Досить лякати наших громадян страшними цифрами, відвертаючи увагу народу від державотворчого процесу. Натомість слід відверто і гласно повідомити: все, мовляв, інфляції у нас нема. Зникла. Відійшла у минуле, як пережиток перебудови.

А щоб якісь там провокатори з близького зарубіжжя не посміли взяти під сумнів наші успіхи, окремим указом заборонити взагалі вживати письмово чи вголос саме слово інфляція як морально застаріле й чуже нашій співочій мові. Аргументовано роз'яснити населенню: інфляції у нас нема, тому що не може бути ніколи!

А раз її нема, то слід раз і назавжди відмінити підвищення цін і категорично заборонити падіння життєвого рівня трудящих.

А стосовно так званих комерсантів, то для них встановити спеціальний податок. У розмірі ста відсотків від заробленого. А ще ліпше, взагалі націоналізувати їхні фірми. І не треба нас лякати, що вони втечуть за кордон до своїх закордонних рахунків. Бо і сам кордон можна перекрити. Щоб, як колись, — ні туди, ні сюди.

А населення, знову ж таки, відповідним законодавчим актом зобов'язати радіти. Себто, високо нести прапор розбудови і висловлювати подяку за щасливе дитинство, безжурну юність та охоплену турботою старість.

Коротше кажучи, вірним курсом ідемо, товариші!

Тимофій ПРОКОПЕНКО.
Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Альтернативні думки

- Ми вже переконалися, що треба довіряти тим, хто штовхає нас до прірви найкоротшим шляхом.
- Де наше не пропадало — та усюди пропадало.
- Я мислю — отже, я не на роботі.
- Якщо вже й жити в наш час, то тільки для того, щоб померти від сміху.
- Щасливий той, у кого напрямок думок збігається із способом життя.
- Ми вже з розумними стільки загубили, що, може, краще із дурнем знайти?
- На що хвора наша економіка, виявить лише розтин.

В'ячеслав НАЛЬОТОВ.
Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Футбол

Майнські «пороги» на «Дніпрі»

«Дніпро» /Україна/ — «Айнтрахт» /Франкфурт-на-Майні, Німеччина/. 1:0. Матч-відповідь 1/16 фіналу розиграшу Кубка УЕФА. Дніпропетровськ. Стадіон «Метеор». 3 листопада. 21000 глядачів. 4 градуси. Суддя Руоканен /Фінляндія/.

«Дніпро»: Медін, Горілий, Беженар, Яковенко, Михайленко, Полунін, Похлебаєв, Чухлеба, Москвін /Думенко, 85/, Морозов, Коновалов.

«Айнтрахт»: Штайн, Цхададзе, Вебер, Рот, Бінц, Гаудіньо, Фалькенмайєр, Боммер, Фурток, Байн /Комленович, 77/, Дикхаут.

Гол: Чухлеба /37/.

Перший матч — 0:2.

Нема слів, перед українськими футболістами стояло надскладне завдання: виграти у лідера чемпіонату Німеччини та ще й обов'язково з фіксованим результатом — 3:0, 4:1... Дніпропетровці дуже старалися, діяли гідно, зрештою, перемогли, але не з таким рахунком, як вимагалося.

Що ж, як кажуть, наші футболісти наразилися на майнські «пороги». А чи могло б бути інакше? Так, але вихід до 1/8 фіналу престижного турніру досвідченішого «Айнтрахта» — логічніший підсумок. «Дніпро» ж у свою чергу дістав гарну школу на європейському рівні.

Усе стало на свої місця

Кубок країни. Повторні матчі 1/16 фіналу. «Таврія» — «Скала» — 5:1 /перший матч — 0:2/. Голи: Дзюбенко /27/, Волков /89, з пенальті/, Антюхін /94, 102/, Задов /118/ — у господарів; Ковалюк /119, з пенальті/ — у гостей. **«Шахтар» — «Покуття» /Коломия/ — 7:1 /1:0/.** Попов /7/, Онопко /38/, Ателькін /47/, Матвєєв /67, 71, з пенальті, 85/, Кривенцов /90/; Палій /53, з пенальті/. **«Кремінь» — ФК «Львів» — 6:1 /0:2/.** Янковський /3, 18/, Жениленко /35/, Корпонай /42/, Лень /60, 80/; Кутельмах /7/. **«Металіст» — «Верес» — 1:0 /0:3/.** Тарасов /18/. **«Темп» — «Нафтохімік» /Кременчук/ — 3:0 /1:0/.** Аваков /32/, Скаченко /71, 79/. **«Торпедо» — «Десна» — 4:2 /0:1/.** Зінич /32, 51, 83/, Єсипов /71/; Кулик /53/, Савенчук /81/. **«Карпати» — «Ворскла» — 3:0 /0:0/.** Мазур /7/, Валенко /50, 70/. **«Зоря-МАЛС» — «Поліграфтехніка» — 6:0 /основний час — 2:0, пенальті — 4:1, перший матч — 0:2/.** Кузнецов /74/, Коробченко /81/. **«Буковина» — «Металург» /Костянтинівка/ — 2:0 /1:3/.** Бондарчук /45/, Перстанюк /90/. **«Волинь» — «Сталь» — 1:0/1:2/.** Мозолюк /33/. **«Нива» /Вінниця/ — «Евіс» — 0:0 /2:1/. «Металург» /Запоріжжя/ — «Артанія» — 3:0 /4:0/.** Скрипник /5/, Петрик /72/, Вараксин /90/. **«Чорноморець» — «Войковець» — 2:0 /1:0/.** Жабченко /16/, Парахневич /55/.

«Нива» /Тернопіль/ — «Прикарпаття» /Івано-Франківськ/. 4:1 /перший матч — 1:1/. Тернопіль. Центральний стадіон. 11000 глядачів. Судді І. Хіблін /Хмельницький/, В. Югас /Ужгород/, В. Козик /Мукачеве/.

«Нива»: Тяпушкін /Богодєлов, 84/, Сушко /Біскуп, 40/, Леженцев, Василитчук, Грегуль, Тарнавський, І. Корпонай, Тутіченко, Дем'янчук, Мочуляк, Лобас.

«Прикарпаття»: Пироженко, Хомин, Ватаманюк, Старостяк, Головатий, Сметанін, Лотков /Романчук, 71/, М. Юрченко, Григорчук, І. Юрченко, Фасахов.

Голи: Дем'янчук /35/, Тарнавський /51/, І. Корпонай /53/, М. Юрченко /69/, Мочуляк /76/.

У дебюті матчу активнішими були гості, які створили кілька небезпечних моментів біля воріт тернопільців. Але Тяпушкін виявився на висоті. А потім його товариші по команді перехопили ініціативу і згодом втілили її в матеріальну перевагу. В складі переможців добре зіграли майже всі. Однак відзначу гравців національної збірної Леженцева, Василитчука, олімпійця Мочуляка, Корпоная. Сподобався Тарнавський: швидкий, потужний, сміливий, він чудово почувається у відборі.

Утім, віддам належне і переможеним. Вони показали, незважаючи на рахунок, цілком пристойний футбол. Виділялися: Хомин і брати Юрченки.

Того ж дня свій перший матч 1/16 провели **«Борисфен» / Бориспіль/ — «Динамо» /Київ/ — 1:3.** Романишин /90/; Топчієв /24, 81/, Шкапенко /78/.

Матчі 1/8 гратимуться 24 листопада і 5 грудня.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Тернопіль — Київ.

Наступний номер газети вийде 10 листопада.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУЩКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311212.

1, 3, 4, 5, 6, 7 та 8 сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».